

No: 451 – Menş e Adı

ORDU KIVİSİ

Tescil Ettiren

ORDU İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ

Bu coğrafi iş aret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 21.01.2019 tarihinden itibaren korunmak üzere 05.09.2019 tarihinde tescil edilmiştir.

Tescil No	: 451
Tescil Tarihi	: 05.09.2019
Başvuru No	: C2019/006
Başvuru Tarihi	: 21.01.2019
Coğrafi İşaretin Adı	: Ordu Kivisi
Ürün / Ürün Grubu	: Kivi / İşlenmiş ve işlenmemiş meyve ve sebzeler ile mantarlar
Coğrafi İşaretin Türü	: Menşe adı
Tescil Ettiren	: Ordu İl Tarım ve Orman Müdürlüğü
Tescil Ettirenin Adresi	: Akyazı Mah. Kanuni Sultan Süleyman Cad. Ordu İl Tarım ve Orman Müdürlüğü Ana Bina No:24/1 Altınordu/ORDU
Coğrafi Sınırı	: Ordu ili
Kullanım Biçimi	: Coğrafi işaret amblemi ile logo, ürün etiketi veya ambalajında yer alır.

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

Ordu Kivisi *Actinidia deliciosa* Ferg. meyve türüne ait *Hayward* çeşidinden üretilir. Ordu Kivisi çok yıllık, sarılcı ve tırmanıcı, kuvvetli gelişim gösteren bir meyve ağacı olup, kök yapısı yüzlek saçak kök yapısına sahiptir. Ordu Kivisi fidanları dikildikten 2 yıl sonra ürün vermeye başlar, tam verime ise 5-6 yaşlarında gelir. Besin maddesi noksanlıkları pek görülmemekle birlikte, omcaların uzun yıllar yüksek verimde kalmasını sağlamak için toprak analizleri neticesinde eksik görülen besin elementlerinin (azot, fosfor ve potasyum gibi makro besin elementleri ile demir, bor, çinko gibi mikro besin elementleri) bitkiye verilmesi ve bunun yanında yeşil gübreleme (fiğ, soya vb.) yapılması gerekir. Ordu Kivisi uygun koşullarda muhafaza süresi uzun bir meyvedir. Ordu Kivisinin meyveleri oval veya elipsolit şekilli, meyveler 4,5- 7,5 cm uzunluğa ve 3,5-5,0 cm kalınlığa sahiptir. Ordu Kivisinin meyve ağırlığı 90-110 g, iyi bakılan bahçelerde 120-150 g'dır. Dıştan içe doğru meyvenin yapısı; tüyler, kabuk, dış meyve eti, iç meyve eti, çekirdek, çekirdek evi, yumurtalık izleri, radial yumurtalık beslenme damarları ve columella olarak sıralanabilir. Epiderm dokusu koyu yeşilden açık yeşile kadar değişebilir. Meyve sapı farklı renklerde olmakla birlikte genellikle kahverengidir. Meyve sapı yaklaşık 6 cm uzunluğundadır. Meyve eti zümrüt yeşili renkte ve yarı saydam görünümündedir. Meyve eti kendine has özellik olarak orta şekerli ve bol suludur. Meyve eti merkezde bulunan ve değişik kalınlıkta olabilen kremi renkte etli silindir etrafına yerleşmiştir. Meyve kabuğu yeşilimsi-kahverengi ve sık, ince ve yumuşak tüylüdür.

Yeni hasat edilen Ordu Kivisinin meyve etinin 100 gramında 35 mg C vitamini ve 20,3 mg flavonoid bulunur. Ayrıca 100 gram meyve etinde; toplam kuru madde miktarı 15-22 g, organik asitler 1,0-1,6 g, toplam şeker 7,5-13,0 g, protein 0,5-1,5 g, yağ 0,3-0,9 g, pektin 0,3-0,9 g, ham lif 1,1-2,9 g, mineral madde (kül) 0,7-1,0 g'dır ve 2250 µmol antioksidan aktivitesine sahiptir. Ordu Kivisinin çiçekleri çoğunlukla tekli, 5,5-7 cm çapında, taç yaprakları beyaz-krem renkli, büyük ve yuvarlaktır.

Ordu Kivisi, hasattan sonra depolama süresince daha az yumuşama gösterir.

Ordu Kivisinin muhafaza süresine göre bazı özelliklerindeki değişim

Özellik	Muhafaza süresi (ay)					
	Hasat	1. ay	2. ay	3. ay	4. ay	5. ay
Meyve eti sertliği (Newton)	95,65	76,91	74,82	49,54	41,07	39,37
Suda çözünür kuru madde (SÇKM) (%)	6,5-7	9,47	11,10	11,77	11,97	12,75
Titre edilebilir asitlik (meyve suyunda sitrik asit cinsinden, %)	1,66	1,62	1,52	1,47	1,42	1,36
C vitamini (mg 100 g ⁻¹)	35,5	49,0	53,5	62,5	67,0	68,0
Fenol bileşik (mg GAE 100 g ⁻¹)	151	155	158	169	179	224
Flavonoid (mg QE 100 g ⁻¹)	20,3	21,3	27,2	38,0	40,0	47,9
Antioksidan (µmol TE 100 g ⁻¹)	2253	3242	3861	4147	4678	4869

Üretim Metodu:

Ordu Kivisi çok sayıda saçak köklere sahip olması nedeniyle toprağın üst katmanının ilk 40 cm bölümünde yer alır. Topraktaki aşırı neme, suya oldukça duyarlıdır. Yetiştirildiği topraklarda pH 5,5-6,5 aralığındadır. Ordu ili toprakları asit karakterli organik maddece zengin, kireçsiz topraklardır ve bu tip topraklar, Ordu Kivisinin yetişmesi için ideal şartları oluşturur.

Ordu Kivisi yetiştiriciliği değişik rakımlara ve yönelere kurulu bahçelerde yapılır. Ordu Kivisi yetiştiriciliğinde bahçeler, çoğunlukla T terbiye sistemi ve pergola(çardak) terbiye sistemi ile düzenlenir. Kurulum sistemi genel olarak beton ve ahşap malzemeden oluşur, telli sistem ile desteklenir.

Ağaçlar genelde 1,8 m ile 2,2 m arasında yüksekte taçlandırılmıştır. Oluşturulan taçta, her yıl kuruyan ve aşırı gelişen dalların çıkarılması için budama yapılır. Budama konusunda Ordu İl Tarım ve Orman Müdürlüğü ekipleri tarafından her sene kurs verilir.

Sulama sisteminin kurulduğu ve yıllık ortalama sıcaklığın 13-16 °C olduğu yerler, Ordu Kivisinin en uygun yetişme şartlarını sağlar. Ordu Kivisi yazın aşırı sıcak olduğu dönemlerde mutlak sulamaya ihtiyaç duyar. Fakat bölgenin yeterince yağış almasından dolayı sulama ihtiyacı aşırı değildir. Ordu Kivisi, şiddetli kış soğukları ve ilkbahar donları olmayan, yaz aylarında nispeten orta sıcaklıkta düzenli yaz yağmuru ve vejetasyon periyodu boyunca yüksek nemli bölgelerde sorunsuzca yetişebilir.

Ordu Kivisinin yetiştiriciliğinde ilaçlama yapılmaz. Yetiştiricilikte, toprak analizleri neticesinde eksik görülen besin elementlerinin bitkiye sağlanması dışında, herhangi bir bitki gelişim düzenleyici kullanılmaz.

Meyveler, suda çözünür kuru madde oranı % 6,5-7,0 seviyesinde iken elle hasat edilir ve maksimum 10 kg'lık kasalara yerleştirilerek depoya götürülür. Sınıflama, ekstra sınıf (120 g ve üzeri meyveler), 1. sınıf (90-120 g arası meyveler) ve 2. sınıf (70-90 g arası meyveler) olarak depolama öncesinde yapılır. Meyvelerin depoya konulmadan önceki ağırlığı ile her bir dönemde kaybettiği ağırlık oranlanarak yüzde ağırlık kaybı değerine ulaşılır. Meyvelerde depolama süresi, % 10 ağırlık kaybına ulaşıncaya kadar geçen zamanı ifade eder. Aynı zamanda meyve eti sertliği bir el penetrometresi ile belirlenir. Meyve eti sertlik değeri 3-4 kg (yaklaşık 30-40 Newton) seviyesine düştüğünde, ürünler pazara transfer edilir. Ordu Kivisi soğuk hava deposunda muhafaza sıcaklığı 0±0,5 °C ve % 90±5 oransal nem koşullarında 5-6 ay süre ile depolanabilir.

Denetleme:

Denetim mercii; Ordu İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, Ordu Gıda Kontrol Laboratuvar Müdürlüğü ve Ordu Üniversitesi Ziraat Fakültesinden konusunda uzman birer teknik eleman olmak üzere üç kişiden oluşur. Bahçe denetimi ve analize dayalı denetim olmak üzere iki aşama içeren denetimler, aşağıda belirtilen usul ve esaslara uygun biçimde düzenli, ihtiyaç ve şikâyet olduğunda ise her zaman yapılır.

Denetim kriterleri:

- Bahçe denetimi: Ordu ilinde Ordu Kivisinin yetiştirildiği bahçelerde, aralık, ocak ve şubat aylarında kış (verim) budamasının; mayıs ve haziran aylarında meyve seyreltmesinin usulüne uygun olarak yapılıp yapılmadığı kontrol edilir.
- Analize dayalı denetim: Kasım ayının ilk haftası itibari ile arazide refraktometre ile ölçülüp SÇKM % 6,5-7,0 değerine ulaştığında hasat yapılır.
- Depolama süresi, meyve ağırlık kaybı ve meyve eti sertliği: Üreticilerden alınan numunelerin, kasım, aralık, ocak, şubat ve mart aylarında soğuk hava deposunda uygun şartlarda depolanıp depolanmadığı; depolama süresi, meyve ağırlık kaybı ve meyve eti sertliği bakımından denetlenir.
- Pazar kontrolü: Yıl içerisinde, soğuk hava depolarında muhafaza edilen Ordu Kivisinde meyve eti sertlik değeri, el penetrometresiyle ölçülür.

Denetim mercii, kamu kuruluşlarından veya özel kuruluşlardan veya bunlarda görevli uzman gerçek veya tüzel kişilerden denetimin gerçekleştirilmesi sırasında faydalanabilir veya hizmet satın alabilir. Tescil ettiren, hakların korunmasında hukuki süreçleri yürütür.